

Драгомир Сандо
Православни богословски факултет, Београд

Методичка теорија и пракса број 2/2018
УДК: 37
Стр 379 - 380

ЈЕВАНЂЕЉЕ

ЈЕВАНЂЕЉЕ (грч. *evangelion*, лат. *evangelium*, хеб. *besorot tovoṯ*, стсл. *благовѣствованиѣ*) – добра вест, блага вест; хришћански религијски спис о благој вести или откривењу славе Божје у личности и спаситељском делу Господа Исуса Христа, као и порука или садржај тога откривења садржаног у Његовој проповеди и учењу; користи се и облик еванђеље. – По учењу хришћана, *ј.* је сам Исус Христос, центар и савршенство историје спасења. Исусове речи до нас су стигле преко хришћана који су живели у првом веку н. е. Од самог почетка → **црква** је под *ј.* разумела сву усмену → **традицију**, тј. предање проповеди Христове. → **Канон Новог завета**, којим је утврђен кодекс књига, између осталих и *ј.*, први је изнео Св. Атанасије Александријски у делу *Decreta Concilii Nicaei*, што је потврдила и цела црква. Овим су у канон *Новог завета* уврштена четири *ј.*, која носе имена по четворици апостола који су их написали, а то су Матеј, Марко, Лука и Јован. Прва три позната су у теологији као *синоптичка*, тј. *ј.* која живот Христов и науку излажу из заједничке перспективе. С друге стране, *Ј. по Јовану*, које је, према тврдњи блаженог Јеронима, написано као допуна претходнима, тежи да на дубљи начин изложи духовну страну Христовог живота и дела. *Ј.* се међусобно допуњују у стварању целовитости и заокружености Христове богочовечанске личности, и у њима нема противречности које би довеле у питање поједине истине вере или саму њихову богонадахнутост. Она садрже благовест о божанству Господа Исуса Христа, о Његовом доласку на земљу, о Његовим чудесима и спасоносном учењу, најзад о Његовој смрти на крсту, славном васкрсењу и вазнесењу на небо. У самом *ј.* Исус себе представља као учитеља и проповедника, а у центру Његове спаситељске мисије стоји „*Ј.* царства Божјег“, царства које није од овога света, како су погрешно схватили Јевреји, већ је будућа или есхатолошка стварност, али које је у време ушло заједно с Његовим доласком. Учење Спаситељево резимирано је у „Беседи на Гори“ и кроз *блаженства*, где Он излаже Свој став о моралном старозаветном закону и садржај *Новог завета*, синтетизован у виду девет блаженстава. Исус сматра да *Стари завет* има своју историјску и пророчку вредност, која је усмерена на Њега као обећаног Месију чијим се доласком на Земљу испунила старозаветна реч која Га је наговестила. Усвајајући јеванђелску реч, коју је Христос

објавио а Његови ученици раширили, Црква није одбацила *Стари завет*, него га је продубила, тумачећи га у светлости *ј*. Блага вест коју је Господ објавио представља јединствено и непосредно откривење Бога, којег је само Исус упознао и видео као Син Његов Јединородни. Тумачење које су Свети апостоли и прва црква дали животу и делу Христовом, не умањује документарну вредност сведочења *ј*. о Његовој личности, него је потврђује, јер је порука *ј*. била пренета у живом → **предању** које је требало применити и прилагодити. Сама важност *ј*. и практично се види – у сталном његовом присуству на часној трпези, као → **симбол** христоцентричне Цркве, чији живот извире из Христа Господа, живог испуњења закона и пророка, који непрестано борави у народу Божјем, у Цркви Божјој, присутношћу Духа Светог.

Лит.: В. Јанић, *Увод у Нови завет*, 1924; Е. Чарнић, *Увод у Свето писмо Новог завета*, 1970; Е. Чарнић, *Господ Исус Христос, живот и дело*, 1993; М. Муждека, *Увод у Свето писмо Новог завета*, 2005.

Д. С